

REGULERING AV FISKET ETTER BREIFLABB OG KVEITE I 2010

Fiskeridirektøren har forelagt forslaget til regulering av fisket etter breiflabb og kveite i 2010 for Sametinget som ledd i gjennomføringen av avtalen om administrative konsultasjoner. Sametingets innspill er vedlagt i sin helhet.

1 SAMMENDRAG

Fiskeridirektøren foreslår i hovedsak en videreføring av årets regulering.

Fiskeridirektøren foreslår å harmonisere fredningstiden for breiflabb med kveitefredningen i området mellom 63°N og 64°N. Fiskeridirektøren foreslår videre at bifangstregelen for breiflabb ved fiske med trål eller snurrevad endres fra 25 % til 20 %.

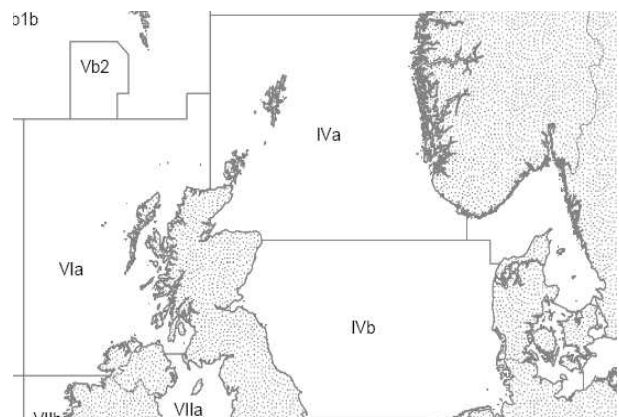
Fiskeridirektøren foreslår at det innføres krav om røkting annen hver dag ved fiske etter kveite med garn. I tillegg foreslås det innført krav om rapportering til Kystvakten ved setting og opphaling av garn.

Fiskeridirektøren foreslår også å øke minstemålet for kveite fra 60 cm til 80 cm.

2 BESTANDSSITUASJONEN FOR BREIFLABB

2.1 ANBEFALINGER OG KOMMENTARER FRA ICES

ICES gir anbefalinger for områdene vest for Skottland, Nordsjøen og Skagerrak. Breiflabb innenfor de omtalte områdene blir vurdert å tilhøre samme bestand. Bestandens tilstand er ukjent, ettersom den tilgjengelige informasjonen ikke er tilstrekkelig til å vurdere gytebestanden eller fiskedødeligheten i forhold til risiko. Totale landinger i de omtalte områdene nådde en topp i 1996 med 35.000 tonn, og var rundt 16.000 tonn i 2008.

I år har ICES ikke funnet grunnlag til å forandre sin oppfatning om breiflabbestanden. Rådet for 2010 er derfor det samme som rådet for 2009. ICES anbefaler at innsatsen i dette fisket ikke økes, og at fisket må følges opp med bindende programmer for innsamling av fangst- og innsatsdata på både målart og bifangst. En rekke faktorer gjorde det umulig å foreta en

analytisk bestandsvurdering. Modellen som har vært brukt for breiflabb, krever pålitelige fangst-ved-lengde data, innsatsdata og en toktindeks. Det er identifisert problemer ved alle de tre datakildene. Kilder i europeisk fiskerinæring antyder at det har foregått og fortsatt foregår betydelig feilrapportering og utkast, noe som har ført til upålitelige landingsdata og lengdefordelinger.

Beskatningsmønsteret bør forbedres for å redusere fangsten av yngel og ungfisk. Det er kun det norske garnfisket som er rettet mot større fisk, mens øvrig fiske foregår hovedsakelig på den umodne delen av bestanden. Forvaltningen av denne bestanden må sikre at nok fisk overlever til gytemoden størrelse.

ICES har prøvd å bruke fangst-per-tråltid (CPUE) som indikator på bestanden og konkluderer, på bakgrunn av dette, med at bestanden ikke er nedadgående.

2.2 ANBEFALINGER OG KOMMENTARER FRA HAVFORSKNINGSINSTITUTTET

Havforskningsinstituttet støtter anbefalingen fra ICES, men er noe reservert i forhold til bruk av CPUE data til å si noe om bestandsutviklingen. Så lenge CPUE benyttes som indikator på bestanden er det avgjørende at man vet hvor stor innsats det er i fisket, samt effektivitetsutviklingen i flåten både i nåtid og i et historisk perspektiv.

Det er særlig viktig å begrense fangst og utkast av yngel og ungfisk i fisket på denne bestanden både i Nordsjøen og vest av Skottland. Det gjøres i dag for lite for å begrense dette. Havforskningsinstituttet ser ingen biologiske grunner til at trål og snurrevad skal slippe å forholde seg til et minstemål for breiflabb på 60cm. Det gir for liten effekt at det bare er garnfisket som blir pålagt å håndheve et slikt nødvendig minstemål. For norske fartøy er det i dag ved fiske med konsumtrål eller snurrevad tillatt å ha inntil 25 % bifangst av breiflabb regnet i vekt i det enkelte hal og om bord. Ved fiske med reketral er det tillatt å ha inntil 10 % bifangst av breiflabb regnet i vekt per uke.

På grunn av svært stor innblanding av undermåls breiflabb i trålfisket mener instituttet at målsetningen må være å få redusert tillatt bifangst av breiflabb ved fiske med konsumtrål eller snurrevad til det samme som for reketral. Havforskningsinstituttet foreslår at denne reduksjon gjennomføres så raskt som mulig, med en første reduksjon av tillatt bifangst hvor den settes til 20 % i 2010. Dette bør gjøres gjeldende for alle trål- og snurrevadfartøy i Norges økonomiske sone, både norske og utenlandske. Havforskningsinstituttet mener også at utenlandske fartøys adgang til å fiske etter breiflabb i Norges økonomiske sone bør reduseres, ettersom dette fisket trolig står for det største uttaket av breiflabb målt i antall. En slik reduksjon vil ha stor effekt på bestanden.

Analyser gjort ved Havforskningsinstituttet indikerer at beskatningsmønsteret i et direkte breiflabbfiske med 360mm garn gir et utbytte per rekrutt som ligger omtrent dobbelt så høyt som ved det nåværende beskatningsmønsteret man har totalt for den delte bestanden (EU – Norge) sør for Stad. Bifangsten av breiflabb tatt med andre redskaper enn 360mm garn bør derfor begrenses så mye som mulig. Samtidig indikerer beregninger at det er ingen gevinst ved å øke innsatsen i det norske garnfisket langs kysten, tvert i mot. Dagens regelverk med 360mm maskestørrelse i garn, maksimum 500 garn per fartøy, røkting annenhver dag og fredning nord for Stad, må derfor i det minste overholdes.

3 UTVIKLINGEN I FISKET ETTER BREIFLABB

Tabellen under viser fangstutviklingen i det norske fisket de siste årene. Uthevede felt angir måneder som helt eller delvis har vært omfattet av garnfredningen. I denne sammenheng må det nevnes at fredningen i perioden fra 2004 til 2009 bare har vært nord for 62°N.

Tabell 1: Norske fartøys fangst (tonn) av breiflabb i årene 1999-2009¹

Måned	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
1	178	147	456	192	176	310	148	268	239	239	199
2	176	191	387	158	134	243	166	243	250	161	201
3	216	195	350	141	80	171	143	182	144	115	128
4	223	214	288	217	71	141	139	126	101	134	132
5	292	438	474	208	103	181	200	209	205	295	261
6	337	404	442	264	443	483	375	502	595	573	630
7	424	563	523	368	565	517	479	535	739	672	549
8	463	553	479	408	456	523	545	788	861	718	664
9	325	484	686	446	427	491	416	962	818	873	688
10	312	460	552	371	399	547	397	931	778	568	757
11	169	421	221	246	341	315	374	449	515	398	5
12	123	287	139	166	191	148	278	227	228	289	
Total:	3.239	4.357	4.996	3.185	3.386	4.070	3.660	5.422	5.474	5.034	4.214

Tabellen under viser fangstutviklingen i det norske fisket etter breiflabb nord for 62°N hvor garnfisket etter breiflabb i det vesentligste utøves. Uthevede felt angir måneder som helt eller delvis har vært omfattet av garnfredningen

¹ Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet per 3. november 2008

Tabell 2: Norske fartøys fangst (tonn) av breiflabb nord for 62°N i årene 1999-2009²

Måned	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
1	99	69	355	108	115	225	94	190	185	173	128
2	70	97	293	94	75	150	85	156	182	107	121
3	110	89	215	80	30	68	59	92	67	57	51
4	114	114	187	117	24	34	41	47	27	38	28
5	178	316	338	112	45	71	91	108	128	182	151
6	194	278	288	126	298	353	268	388	487	469	515
7	231	383	345	176	408	389	375	418	606	537	436
8	239	355	341	264	343	405	447	637	735	604	566
9	170	344	523	330	340	399	358	834	725	776	607
10	168	339	445	284	318	474	325	815	697	515	705
11	90	334	147	189	277	245	303	390	455	328	5
12	70	234	75	122	134	94	205	183	172	219	
Total:	1.732	2.952	3.553	2.000	2.406	2.907	2.651	4.257	4.467	4.005	3.313

Tabellen under viser fangstutviklingen i det norske fisket etter breiflabb i Nordsjøen. Fredningsperioden for garnfisket i 2003 er uthevet. Etter 2003 har en ikke hatt garnfredning sør for 62°N.

Tabell 3: Norske fartøys fangst (tonn) av breiflabb i Nordsjøen i årene 1999-2009³

Måned	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
1	70	68	90	71	55	80	49	73	47	59	62
2	89	78	84	57	51	89	72	82	61	51	72
3	90	92	127	53	46	96	80	86	66	54	73
4	87	87	90	87	42	98	88	73	64	87	93
5	95	101	125	78	49	98	102	87	67	100	100
6	115	100	133	100	108	115	96	92	84	85	96
7	149	140	141	130	102	108	87	87	111	103	86
8	172	165	102	107	81	89	75	126	101	79	76
9	128	126	130	90	71	74	48	111	74	90	67
10	130	110	90	73	69	65	64	106	77	46	46
11	67	79	61	50	57	62	65	54	55	61	
12	45	45	54	41	51	48	69	41	51	59	
Total:	1.236	1.191	1.228	938	782	1.022	895	1.017	858	874	771

Tabellen under viser utenlandske fartøys fangst av breiflabb etter fiske i Norges økonomiske sone i Nordsjøen, hvorav danske trålfartøy har tatt mesteparten. EU fartøy har tidligere fisket

² Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet per 3. november 2009

³ Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet per 3. november 2009

breiflabb under en samlekvote, men denne arten ble skilt ut med egne kvoter i kvoteavtalen mellom Norge og EU fra og med 2005.

Tabell 4: Utenlandsk fangst (tonn) i Norges økonomiske sone i Nordsjøen årene 1996-2009⁴

Nordsjøen	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Kvote	-	-	-	-	-	-	-
EU	1.238	1.311	1.215	1.541	1.720	1.925	1.720
Andre	-	2	4	4	18	25	11
Total:	1.238	1.313	1.219	1.545	1.738	1.950	1.731
Nordsjøen	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kvote	-	-	1.800	1.750	1.650	1.610	1.550
EU	1.643	1.730	1.691	1.462	1.423	1.437	1.265
Andre	2	11	19	-	3	1	-
Total:	1.645	1.741	1.710	1.467	1.426	1.438	1.265

4 EVALUERING AV REGULERINGSTILTAK

På bakgrunn av behandling i Reguleringsmøte høsten 2008 og etter forespørsel fra Norges Fiskarlag ble det 29. april 2009 avholdt et møte for å evaluere følgende reguleringstiltak i fisket etter breiflabb:

- Minstemål på 60 cm
- Maskevidde 360 mm.
- Røkting av garn annenhver dag.
- Maksimum garnmengde på 500 garn per fartøy.
- Fredningstid
- Rapportering om setting av garn, opphaling av garn ved avslutning av fisket, tap av garn og funn av tapte garn.

4.1 BESTANDENS BIOLOGI

Havforskningsinstituttet informerte om at det i 2010 vil gjennomføres en benchmarking i regi av ICES hvor all tilgjengelig informasjon om bestanden vil gjennomgås. Dette vil gi bedre forutsetninger for å gjennomføre bestandsvurdering. Tilgjengelig data tilsier at hunnfisken gyter første gang i 7-8 års alderen eller når den er omtrent 90cm. Hannfisken er kjønnsmoden ved størrelser rundt 60cm.

⁴ Kvotekontrollen i Fiskeridirektoratet per 3. november 2009

4.2 MINSTEMÅL

Det var enighet under møtet om at gjeldende minstemål på 60cm i fisket etter breiflabb med garn ikke var til hinder for utøvelsen av fisket, og at det er god sammenheng mellom gjeldende maskevidde og minstemål.

4.3 MASKEVIDDE

Under møtet ble det diskutert hvorvidt det er hensiktmessig å fiske den største fisken. Representanter fra Norges Fiskarlag (NF) var av den oppfatning at mindre maskevidde ville redusere uttaket av stor breiflabb og at dette ville gi en positiv utvikling for bestanden. Havforskningsinstituttet (HI) var av den oppfatning at et slikt fiske vil medføre økt uttak av umoden hunnfisk og at det er best å vente til fisken har fått tatt ut vekstpotensialet og at den har blitt gytemoden, det vil si at dagens maskevidde bør beholdes. Kystfiskarlaget (KL) var av den oppfatning at en reduksjon i maskevidde ville medføre et fiske på mindre fisk og at dette bare ville gi en kortvarig gevinst. Det ble ikke konkludert med hvorvidt reduksjon av maskevidde ville være hensiktmessig. Fiskeridirektoratet var derfor av den oppfatning at det ikke var grunnlag for å redusere minste tillatte maskevidde i fisket etter breiflabb.

Det var enighet under møtet om at det var viktig å fokusere på uttaket av breiflabb i trålfisket i Nordsjøen, ettersom det i dette fisket tas ut store mengder yngel og småfisk.

4.4 RØKTING AV GARN

Under møtet ble det diskutert hvilken røktingsfrekvens som er mest formålstjenlig i fisket etter breiflabb. Det var enighet om at dette var svært avhengig av blant annet årstid, plassering, dybde, temperatur og andre forhold i sjøen, og at det derfor er vanskelig å avgjøre hvor ofte et breiflabbgarn bør røktes. HI la likevel til grunn at en gjennomsnittlig økt røktingstid fra to til tre dager vil medføre redusert kvalitet på fangstene og økt risiko for vrakfisk. NF bemerket at dette ville være selvregulerende ettersom fiskerne ønsker å leve av fangstene. Fiskeridirektoratet var av den oppfatning at dersom regelen skal endres må dette baseres på undersøkelser som tilsier at kvaliteten på fisken ikke reduseres ved lenger røkting, og at risikoen for vrakfisk ikke økes. Fiskeridirektoratet bemerket at det på nåværende tidspunkt ikke eksisterer data som tilsier at dette er tilfellet. Norges Fiskarlag ønsker at denne regelen vurderes.

4.5 BEGRENSNING AV TILLATT GARNMENGDE

NF var opptatt av at det burde gjøres en differensiering av tillatt garnmengde i henhold til fartøyenes størrelse, men det ble samtidig lagt til grunn at det var sammenheng mellom antall tillatte garn og krav om røkting annenhver dag. Det var enighet om at det ikke kunne gjøres en kobling mellom antall fiskere om bord og tillatt garnmengde.

4.6 FREDNINGSTID

Fiskeridirektoratet viste til at spørsmålet om fredningstid for fiske etter breiflabb har blitt behandlet i Reguleringsmøte høsten 2006, 2007 og 2008, og at det derfor ikke var grunnlag for å gjenåpne spørsmålet allerede nå. NF stilte spørsmål om hvorvidt det er rimelig at breiflabb blir fredet for å beskytte en annen bestand (les: kveite). Fiskeridirektoratet bemerket at det er svært vanlig at reguleringstiltak blir innført i fiskerier for å beskytte andre arter. NF bemerket også de forskjellige fredningsregimene nord og sør for 62°N.

4.7 RAPPORTERING

Kystvakten informerte om sine erfaringer med rapporteringsplikten i fisket etter kveite og breiflabb med garn, og understrekte behovet for å gjøre de nye rapporteringskravene for breiflabbfisket sør for 62°N bedre kjent blant fiskerne.

4.8 KONKLUSJON

Det ble konkludert med at evalueringen av reguleringstiltakene hadde vært nyttig og at dette burde gjøres med jevne mellomrom. Det ble lagt til grunn at det i løpet av 2010 vil ligge til rette for å regulere bestanden på et bedre datagrunnlag, men samtidig ble behovet for ytterligere forskning på bestanden understreket. De viktigste punktene for NF var at spørsmålet om røktingsfrekvens og fredningstid blir tatt opp til ny vurdering.

5 FORSLAG TIL REGULERINGER FOR 2010

På bakgrunn av tilgjengelig rådgivning og fangststatistikk er Fiskeridirektoratet av den oppfatning at breiflabb som bestand må forvaltes ut fra en føre-var tilnærming. Videre er det viktig å få på plass et balansert forvaltningsopplegg som omfatter alle redskapstyper.

Breiflabb fiskes direkte av norske fiskere med stormaskede garn (360mm), mens utenlandske fartøy fisker med trål med en maskevidde på 120mm. I tillegg forekommer breiflabb som bifangst i nær sagt alle typer fiskerier.

5.1 FISKE MED GARN

Fiskeridirektoratet støtter Havforskningsinstituttets vurdering om at en reduksjon i innsatsen i det norske garnfisket trolig ville bidratt til økt lønnsomhet i det norske garnfisket. Etter flere år med skjerpede reguleringer vil Fiskeridirektøren i 2010 prioritere kontroll og oppfølging av allerede iverksatte reguleringer. Slik kontroll vil særlig rettes mot følgende reguleringer:

- *Minstemål på 60cm*
- *Maskevidde 360mm.*
- *Røkting av garn annenhver dag.*
- *Maksimum garnmengde på 500 garn per fartøy.*
- *Fredningstid*

- Rapportering om setting av garn, opphaling av garn ved avslutning av fisket, tap av garn og funn av tapte garn.

Det er i dag forbudt å fiske etter breiflabb med garn nord for 64°N fra og med 20. desember til og med 20. mai. I området mellom 62°N og 64°N er det forbudt å fiske breiflabb med garn fra og med 1. mars til og med 20. mai. Videre er det forbud mot fiske etter kveite med andre redskap enn krok nord for 62°N fra og med 20. desember til og med 31. mars. Av tabellen nedenfor fremgår fredningsperiodene som røde felter, mens de gule feltene angir overlappende perioder hvor det ikke er fastsatt fredningstid.

Tabell 5: Forskrift om utøvelse av fisket i sjøen (utøvelsesforskriften) § 34

	Desember	Januar	Februar	Mars	April	Mai
Breiflabb mellom 62°N - 64°N						20.mai
Breiflabb nord for 64°N	20.des					20.mai
Kveite nord for 62°N	20.des					

Adgangen til å fiske etter breiflabb i vesentlige deler av fredningstiden for kveite, medfører at det forekommer et uregistrert, eventuelt registrert som krokfanget, uttak av kveite i fredningstiden. Dette kan for eksempel skje ved at det benyttes monofilgarn i fisket etter breiflabb. Det er forbud mot å bruke slike garn i fisket etter kveite.

Fiskeridirektoratet er av den oppfatning at harmonisering av fredningstiden på breiflabb og kveite vil bidra til å redusere det uregistrerte uttaket. De siste årene har fredningstiden på breiflabb og kveite gradvis blitt harmonisert. Fiskeridirektoratet anbefaler at denne prosessen videreføres ved at skille i fredningstiden for breiflabb blir flyttet fra 64°N til 63°N for å redusere uregistrert uttak av kveite i fredningstiden.

Dette innebærer at det vil være forbud mot å fiske breiflabb med garn nord for 63°N fra og med 20. desember til og med 20. mai, som igjen vil bidra til å redusere uregistrert uttak av kveite og dermed verne kveitebestanden.

Tabell 6: Fangst (tonn) av breiflabb av norske fiskere som fisker med garn i området mellom 63°N og 64°N fra 2005 til 2009⁵

Leveringsmåned	2005	2006	2007	2008	2009
1	18	62	69	55	39
2	13	41	42	29	28
3	5	10	7	4	4
4	6	4	3	6	4
5	34	34	46	63	44
6	100	122	188	159	160
7	139	139	174	152	125
8	121	176	164	131	102
9	68	198	137	149	58
10	58	195	113	105	61
11	50	65	47	49	1
12	59	46	33	41	
Totalt	669	1.092	1.022	943	626

Tabellen over viser fangsttall ved fiske etter breiflabb med garn mellom 63°N og 64°N fra 2005 til 2009. Uthevede områder angir måneder som helt eller delvis vil bli påvirket av ovenfor nevnte endring. Tabellen viser at det foregår et marginalt fiske etter breiflabb med garn i perioden og området Fiskeridirektoratet ønsker å frede. Fiskeridirektøren finner derfor at hensynet til å beskytte en kveitebestand i positiv utvikling veier såpass tungt i forhold til garnfisket etter breiflabb i området at fredningstiden blir foreslått endret.

Sametinget foreslår følgende:

”Fredningsperiode for fiske med garn etter kveite og breiflabb settes fra 20. januar til 30. mai.”

Fiskeridirektoratet slutter seg ikke til Sametingets forslag.

Fiskeridirektøren foreslår å utvide område for forbud mot fiske etter breiflabb med garn fra og med 20. desember til og med 20. mai til mellom 63°N og 67°N.

⁵ Landings- og sluttseddelregisteret i Fiskeridirektoratet per 3. november 2009

5.2 FISKE MED TRÅL OG SNURREVAD

På bakgrunn av ICES og Havforskningsinstituttets vurdering av breiflabbestanden i Nordsjøen legger Fiskeridirektoratet til grunn at bestanden bør forvaltes ut fra et føre-var perspektiv.

Fiskeridirektoratet er derfor av den oppfatning at trål- og snurrevadfisket etter breiflabb bør begrenses mest mulig. Det vises til at trålredskaper som anvendes i Nordsjøen har for dårlige seleksjonsegenskaper til å skille ut yngel og små breiflabb under minstemålet på 60cm.

I tillegg til å utvikle redskaper som selekterer både etter art og størrelse er Fiskeridirektoratet av den oppfatning at en harmonisert bifangstregel for alle trålfartøy, inkludert EU fartøy, kan ha en viss regulerende effekt i forhold til dagens beskatningsmønster.

Fiskeridirektoratet foreslår at det fokuseres på tiltak som kan begrense en ekspansjon av trålfisket etter breiflabb i Norges økonomiske sone.

Ved vurdering av mulige tiltak rettet mot trålfisket etter breiflabb må en ta hensyn til det etablerte trålfisket som utøves i Norges økonomiske sone. I årene før 2005 ekspanderte EUs trålfiske under den såkalte "others" kvoten i kvoteavtalen mellom Norge og EU. Et mindre antall norske fartøy har utviklet et fiskeri etter samme mønster, men bestandssituasjonen for flere arter i Nordsjøen og Skagerrak er i så dårlig forfatning at flere fartøy innenfor industritrål- eller nordsjøtrålgruppene kan være interessert i å vurdere trålfisket etter breiflabb som et driftsalternativ.

EU-fartøy har siden breiflabb ble skilt ut med en egen kvote i kvoteavtalen mellom Norge og EU fått gradvis redusert sin mulighet til å fiske etter breiflabb i Norges økonomiske sone i Nordsjøen. Dette innebærer at det er satt et tak for hvor mye fartøy fra disse landene kan fiske i Norges økonomiske sone. På grunn av utkast av yngel og småfisk, samt feilrapportering er det imidlertid vanskelig å anslå det totale uttaket eller fiskedødeligheten i dette fiskeriet. Fiskeridirektoratet viser i denne sammenheng til at Kystvaktens inspeksjoner indikerer at omtrent halvparten av all breiflabb som fiskes med trål er under minstemålet som gjelder i det norske garnfisket (60cm), samt at sammenligninger mellom fangstsammensetningen i individuelle trålfangster og fangsten ombord indikerer utkast av all yngel og ungfisk under en viss størrelse (35-40cm).

Nivået på EUs kvote av breiflabb i Norges økonomiske sone i 2010 blir bestemt i forbindelse med årets kvoteforhandlinger mellom Norge og EU. Fiskeridirektoratet mener det er positivt at det nå er satt et tak for EU flåtens fiske i Norges økonomiske sone, men vil understreke at det samlede trålfisket av breiflabb må ned på et vesentlig lavere nivå dersom en skal følge rådgivningen om å beskytte yngel og ungfisk, samt hindre ekspansjon av fisket. Kvoten til EU i Norges økonomiske sone bør derfor søkes redusert.

Fiskeridirektøren legger til grunn at prinsippet om forbud mot direkte trålfiske etter breiflabb for norske fartøy skal videreføres.

Dersom en skal lykkes med å hindre ytterligere ekspansjon i et norsk trålfiske etter breiflabb er det Fiskeridirektoratets oppfatning at bifangstregelen må være så streng at den ikke oppmuntrer til et økt trålfiske etter breiflabb. Fiskeridirektoratet anser at dagens bifangstregel på 25 % ved fiske med konsumtrål har liten eller ingen regulerende effekt. Det vil si at dagens bifangstprosent er så høy at trålfartøy ikke må endre fiskemønster for å unngå breiflabb. Dagens bifangstprosent fungerer heller ikke som insentiv for næringen til å utvikle selektive trålredskap.

Fiskeridirektoratet er av den oppfatning at en bifangstprosent på 10 % ved fiske med stormasket trål eller snurrevad er i samsvar med dagens målsetning om å hindre ekspansjon i trålfisket etter breiflabb. Fiskeridirektoratet anbefaler derfor at bifangstprosenten ved fiske med stormasket trål eller snurrevad som et første steg reduseres til 20 %. Det vises til at det er et lite antall fartøy, som i løpet av sesongen har mer bifangst av breiflabb enn 20 % i de totale landingene. Fiskeridirektoratet er derfor av den oppfatning at et slikt første steg ikke vil ha uoverkommelige ringvirkninger for næringen. Vern av yngel og småfisk bør tillegges avgjørende vekt i denne vurderingen.

Fiskeridirektøren foreslår å endre bifangstregelen for breiflabb for norske fartøy som fisker med trål og snurrevad fra 25 % til 20 %.

I henhold til § 37 (8) i forskrift om utøvelse av fisket i sjøen av 22. desember 2004 er det tillatt å ha inntil 0,5 % bifangst av breiflabb i vekt i de enkelte fangster og ved landing, men maksimalt 500 kg per tur ved fiske med småmasket trål.

Fiskeridirektøren foreslår en videreføring av denne regelen.

6 REGULERING AV FISKET ETTER KVEITE

6.1 ANBEFALINGER OG KOMMENTARER FRA HAVFORSKNINGSINSTITUTTET

6.1.1 Status og råd

Bestandens størrelse og utbredelse beregnes på grunnlag av tilgjengelig fangststatistikk. Fangststatistikken viser at kveite fiskes over store deler av Nord-Atlanteren, men bestandens størrelse er lav.

ICES gir ikke råd for denne bestanden. Det blir også gjort lite både nasjonalt og internasjonalt for å skaffe til veie fiskeriuavhengige data for å bedre kunnskap om bestandsdynamikken. Havforskningsinstituttet har ikke gjennomført egne tokt rettet mot denne arten, men det blir fanget kveite på de ordinære toktene.

Landingstall viser at de totale fangstene nord for 62°N har økt betydelig de siste 10 årene, mens fangstene i sør for 62°N har holdt et lavt nivå i samme periode.⁶ Fangstene nord for 62°N fordeler seg ganske likt mellom garn og line, mens fangstredskapene sør for 62°N er mer variable. De senere år har trålfangstene gått noe opp, mens linefanget kveite nesten har forsvunnet.

Havforskningsinstituttets kysttokt som har gått om høsten hvert år siden 1995, kan gi en indikasjon på utviklingen til den yngre del av bestanden. Tendensen i denne tidsserien tilsier at det har vært en økning av forekomstene, både i utbredelse og antall. Fangstene består i hovedsak av ungfisk (45-60cm). Dersom minstemålsbestemmelsene overholdes kan dette medføre en økt kveitebestand.

6.1.2 Fiskeri

Fiske etter kveite er ikke kvoteregulert og fangst av kveite forekommer stort sett som bifangst i direktefiske etter andre arter. Tidligere brukte man egne kveitegarn i fisket etter kveite, men i dag har flere og flere tatt i bruk breiflabbgarn i dette fisket. Dette redskapet er ikke tilpasset fisket etter kveite og medfører derfor et uheldig beskatningsmønster.

Det er foruroligende at fangstene sør for 62°N har vært lave de siste årene. Dette kan tyde på at bestanden i dette området kan være faretruende lav, og selv om bestanden nord for 62°N vokser kan det ikke forventes at bestanden i sør vil øke tilsvarende. Dette skyldes at det trolig finnes mange stedegne populasjoner som år etter år vender tilbake til sine gamle gytefelt. Merkeforsøk indikerer imidlertid at økt tetthet kan gi økt vandring. Det vises til at kveite merket på Senja er gjenfanget ett år senere utenfor Bergen.

⁶ Artikkel om kveite i Havforskningsinstituttets Kyst- og havbruksrapport 2008

6.1.3 Forskning

Kveiten er svært følsom for beskatning, på grunn av høy alder, sen kjønnsmodning og ansamling i gytegroper. Effektive tiltak for å sikre at bestanden kommer opp på et bærekraftig nivå igjen, krever derfor detaljert kunnskap om blant annet bestandens utbredelse, vandringsmønster og gyteadferd.

Havforskningsinstituttet har derfor satt i gang et pilotprosjekt der all kveite som fås på rutinetokt langs kysten merkes. I tillegg har noen fiskere sagt seg villig til å merke og sette ut all undermåls kveite (<60cm). Forhåpentligvis kan merking av enkeltindivider bidra til større kunnskap om bestanden.

Merking av kveite med såkalte satellitt-merker⁷ har vist at kveiten går veldig dypt i gyteperioden, fra 600 meter og ned til dyp større enn 1000 meter, hvor den oppholder seg flere uker i strekk. Fra mars til juli er kveiten på fødevandring, som medfører at fisken søker opp til den delen av vannsøylen der den kan finne mat. I denne perioden vil kveiten være ekstra tilgjengelig i et garnfiske i den delen av vannsøylen hvor garn vanligvis blir satt ut.

I tillegg foretas innsamling av genetisk materiale av fisk som merkes. Dette for å undersøke om kveita vandrer tilbake til samme fjord som den ble født i eller om det skjer genetisk utveksling mellom fjordene langs kysten.

I tillegg til dette har Havforskningsinstituttet i notatet "Kveite i norske farvann: Status og utfordringer for forvaltning og forskning" av 20. april 2009 svart på en del spørsmål fra Fiskeri- og kystdepartementet om blant annet turistfiske etter kveite og minstemål.

Når det gjelder turistfiske har Havforskningsinstituttet utviklet en metodikk som kan gi representative estimater for deler av turistfisket. På bakgrunn av det foreliggende pilotprosjektet er det imidlertid ikke mulig å estimere totale fangster av kveite tatt av alle fisketurister langs kysten. Etter at hovedundersøkelsen er utført kan man identifisere andelen av turister som har fisket etter kveite.

Når det gjelder minstemål er Havforskningsinstituttet på bakgrunn av nyere kunnskap om kveitebestanden i norske farvann av den oppfatning at dagens minstemål kan være satt noe for lavt. Ved et minstemål på 60 cm vil lite av hunnene bli stor nok til å gyte, mens en noe større andel av hannene vil ha denne muligheten. Dette vil naturligvis også ha sammenheng med det totale fiskepresset på bestanden. I en gjenoppbyggingsfase er det en klar fordel om mer fisk (og da spesielt hunner) når å bli gytemodne og det er viktig at bestanden innbefatter en god andel med store hunner. Større fisk har større gytepotensiale (flere egg og ofte høyere overlevelse av egg og larver) enn spesielt førstegangsgytere. I norske farvann har atlantisk kveite omtrent samme gjennomsnittslengde ved kjønnsmodning som utenfor Canada og det

⁷ Registrerer dyp og temperatur hvert andre minutt

vil derfor være naturlig å legge seg på et minstemål som er tilsvarende. Dette vil medføre at det anbefales å øke minstemålet på kveite fra 60 til 80 cm.

6.1.4 Havforskningsinstituttets anbefaling

Foruten minstemål og maskeviddebegrensninger, er fiske av kveite med garn, trål og snurrevad forbudt i tidsrommet 20. desember til 31. mars. Strenge fredningstiltak under gytesesongen, og påbud om bruk av rist i rekefisket nord for 62°N har ført til at bestanden ser ut til å ha tatt seg opp de siste årene.

Havforskningsinstituttet mener at innføring av sorteringsrist i rekefisket har hatt positiv effekt for gjenoppbygging av bestanden i områdene nord for 62°N, og at sorteringsrist derfor bør vurderes innført i alt rekefiske i Nordsjøen og Skagerrak.

Videre er Havforskningsinstituttets oppfatning at det ikke bør være tillatt med et direkte fiske etter kveite sør for 62°N. I tillegg må minstemålsbestemmelsen overholdes av både yrkes-, fritids- og turistfiskere, samt at levedyktig kveite under minstemål må slippes ut igjen.

6.2 REGULERING AV FISKET ETTER KVEITE I 2010

Norske fartøy har hittil i 2009 fisket til sammen 1.035 tonn kveite i norske farvann. Norske fartøys kveitefangster i perioden fra 2005 til 2009 fremgår av tabell 7. I den samme perioden har utenlandske fartøy fisket mellom 150 og 200 tonn nord for 62°N og mellom 40 og 80 tonn sør for 62°N.

Tabell 7. Norske fartøyers fangst av kveite i norske farvann (tonn)⁸

	2005	2006	2007	2008	2009
Nord for 62°N	819	1156	1408	1060	993
Sør for 62°N	22	16	32	47	42
Totalt	841	1172	1415	1575	1035

6.2.1 Forbud mot direkte fiske etter kveite sør for 62°N

Fiskeridirektoratet viser til Havforskningsinstituttets anbefaling om at det ikke bør være tillatt med et direkte fiske etter kveite sør for 62°N. Kveitebestanden anses fremdeles å ligge på et svært lavt nivå. Fiskeridirektoratet er derfor av den oppfatning at et slikt forbud må vurderes.

Fiskeridirektoratet ber om innspill i forhold dette.

⁸ Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 3. november 2009.

6.2.2 Bifangst av kveite

I henhold til utøvelsesforskriften § 39 tredje ledd er det tillatt med 1 % bifangst av kveite i fredningsperioden. Bifangsten regnes i rund vekt basert på summen av alle sluttседler eller landingssедler undertegnet i perioden fra og med 20. desember til og med 31. mars.

Hensikten med denne ordningen er å redusere inndragning av uunngåelig bifangst av kveite i fredningsperioden, ettersom bifangst av kveite kan utgjøre en stor andel av den enkelte fangst. Fiskeridirektoratets erfaringer fra inneværende år er at denne ordningen har fungert bra.

Fiskeridirektøren foreslår å videreføre bifangstreguleringen av kveite i 2010.

6.2.3 Fisket etter kveite med garn

Fisket etter kveite med garn er i tillegg regulert med minstemål, maskeviddebegrensninger og fredningstid. Fiskeridirektoratet tror disse reguleringene har bidratt til en positiv utvikling i bestanden, men direktoratet er av den oppfatning at dette ikke er tilstrekkelig for å gi bestanden tilstrekkelig vern for videre positiv utvikling, særlig sett hen til den begrensede kunnskapen vi har om bestandens situasjon.

Kveite er en ettertraktet matfisk, både i forhold til kvalitet og pris. På denne bakgrunn er det viktig at det legges til rette for reguleringstiltak som faktisk kan kontrolleres. Sammenlignbare fiskerier er garnfisket etter breiflabb. I dette fiskeriet har krav om røkting av garn annenhver dag vært en del av reguleringene siden 1995. I 2008 ble det videre stilt krav om at det ved fiske etter breiflabb med garn skal rapportere setting og opphaling av garn til Kystvaksentralen. Rapporteringsplikten har bidratt til at Kystvakten og Fiskeridirektoratets inspektører i langt større grad enn tidligere har hatt mulighet til å kontrollere at røktingskravet og de øvrige reguleringstiltakene faktisk overholdes. Dette vil også gjøre det enklere i forbindelse med garnoppyrdding. Dette er særlig viktig for kveiten ettersom den trolig er relativt stedbunden.

Kravet om røkting annenhver dag i fisket etter breiflabb ble innført fordi en fryktet at bruksmengden per fartøy ville øke, og at avgrensning av garnmengde og ståtid var et virkemiddel for å avgrense innsatsen i fisket. Økt garnmengde ville også gå ut over kvaliteten, samt øke risikoen for utkast. Fiskeridirektoratet ser for seg at dette også vil være tilfelle i fisket etter kveite med garn.

Fiskeridirektoratet er av den oppfatning at krav om røkting annenhver dag og rapporteringsplikt bør innføres i fisket etter kveite med garn, sett hen til den gode effekten disse tiltakene har hatt i sammenlignbare fiskerier og behovet for ytterligere vern av bestanden.

Fiskeridirektoratet foreslår på dette grunnlag følgende endringer i forskrift om utøvelse av fisket på sjøen av 22. desember 2004:

§ 28 Krav til røkting av garn andre ledd (endret) skal lyde:

(2) Garn som benyttes i fiske etter breiflabb og kveite skal røktes minst annen hver dag.

§ 30 Rapportering ved fiske etter blåkveite, breiflabb og kveite nord for 62°N (endret) skal lyde:

Fartøy som driver garnfiske etter blåkveite, breiflabb og kveite nord for 62°N og breiflabb og kveite sør for 62°N skal rapportere til Kystvaktsentralen (tlf. 07611) om følgende:

- a) setting av garn, og
- b) opphaling av garn ved avslutning av fisket

6.2.4 Minstemål

Fiskeridirektoratet viser til Havforskningsinstituttets notat "Kveite i norske farvann: Status og utfordringer for forvaltning og forskning" hvor det anbefales at gjeldende minstemål økes fra 60 cm til 80 cm.

Selv om situasjonen for kveitebestanden anses å være forbedret er den fremdeles på et lavt nivå historisk sett. Fiskeridirektoratet deler derfor Havforskningsinstituttets anbefaling om å øke minstemålet på kveite fra 60 cm til 80 cm sett for å bidra til at flere gytemodne kveiter i større grad vokser opp.

Sametinget foreslår følgende:

- Dagens minstemål for kveite nord for 62. breddegrader på 60 cm opprettholdes.
- Minstemålet for kveite sør for 62. breddegrader settes til 80 cm.

Sametinget viser til at bestanden av kveite sør er sterkt redusert og det foreslås derfor en økning av minstemål til 80 cm. Bestanden av kveite i nord er på et akseptabelt nivå og det foreslås derfor en videreføring av dagens minstemål på 60 cm.

Fiskeridirektoratet slutter seg ikke til Sametingets forslag.

Fiskeridirektoratet foreslår at minstemålet for kveite økes fra 60 cm til 80 cm.